

LTKR pamatnostādnes augstākās izglītības politikā

Publiskā pārvalde (PP) iesaistās komercdarbībā tikai un vienīgi izņēmuma kārtā. Tajos gadījumos, kad PP iesaistās komercdarbībā ir jāizpildās diviem kritērijiem (a) PP kapitālsabiedrība apsaimnieko valsts interesēm nozīmīgus stratēģiskos aktīvus, nodrošinot to vērtības pieaugumu un tautsaimniecības izaugsmi, vienlaikus nesot atbildību sabiedrības priekšā par to izmantošanu, un/vai (b) iesaistoties komercdarbībā tiek novērstas brīvā tirgus nepilnības.¹

Virsmērķis: Izglītības sistēma atbalsta LTKR izstrādātās vīzijas “Latvija 2070” izvirzīto – Latvijas izglītība un kultūra palīdz veidot tādas vērtības kā nacionālu valsti, latviešu valodu, labklājību. Visa līmeņa un veida izglītība ir valsts brieduma pamats un sabiedrība tiecas pēc arvien jaunām zināšanām. Izglītības sistēma veicina darbaspēka produktivitātes un saimnieciskās darbības efektivitātes celšanos. Panākot situāciju, ka Latvijas darbaspēka produktivitāte tiek paaugstināta un tiek iegūts konkurētspējīgs ienākumu līmenis iedzīvotājiem un paaugstināta konkurētspēja uzņēmumiem. Izglītības sistēma tiek regulēta efektīvi, tā ir spējīga ātri pielāgoties vajadzībām, ļaujot augstskolām būt maksimāli autonomām, likvidējot esošo pārregulāciju.

Augstākās izglītības sistēmas darbības principi:

1. Augstākā izglītība cilvēkā veido un attīsta kompetences, kas ļauj būt konkurētspējīgam mainīgajos ekonomiskajos apstākļos kā uzņēmējam - darba devējam, gan arī kā speciālistam - darba ņēmējam.
2. Sistēmas organizācija ir balstīta uz augstākās izglītības institūciju (gan valsts, gan privāto) savstarpēju sadarbību un savstarpēju konkurenci, kā arī uz augstākās izglītības starptautiskās konkurētspējas paaugstināšanu.
3. Augstākās izglītības finansēšanā galvenie kritēriji ir tautsaimniecības, valsts un studēt gribētāju pieprasījums, kā arī izglītības kvalitāte. Darbojas princips „valsts budžeta nauda seko studentam”. Augstākās izglītības finansēšana (un pārvaldība kopumā) balstās uz rezultātiem rādītājiem, nevis uz procesu regulējošiem normatīviem.
4. Latvijas budžeta līdzekļi tiek novirzīti tikai Latvijas valsts piederīgajiem. Darbojas mehānisms, ka studiju finansēšanai izlietotie valsts budžeta līdzekļi dod labumu Latvijas tautsaimniecībai un sabiedrībai kopumā.
5. Reāli nodrošinot privātajām augstskolām iespējas apkalpot valsts pasūtījumu un budžeta vietas, un piesaistīt resursus analogi kā valsts augstskolām, tiks veidota labvēlīga vide investīcijām izglītībā un veicināta augstākās izglītības attīstība.
6. Reģionālo augstskolu loma ir nodrošināt reģiona pieeju zināšanām, jaunām idejām, veicināt uzņēmējdarbības un inovāciju attīstību.
7. Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas sistēma atbilst Eiropas Savienības standartiem. Profesionālās augstākās izglītības kvalitātes nozīmīgs radītājs ir

¹ LTKR pamatnostādnes publiskās pārvaldes daļībai komercdarbībā

absolventu ienākumu pieaugums, savukārt akadēmiskās izglītības – absolventu sniegums pētniecībā, publikācijas, akadēmiskā darbība.

8. Valsts mērogā tiek veiktas mērķtiecīgas darbības augstākās izglītības eksporta veicināšanai, mazinot administratīvo un finanšu slogu, īsinot termiņus, mazinot valodu lietošanas ierobežojumus, utml. uzņemot ārvalstu studentus.
9. Augstskolu pārvaldībā akadēmisko lēmumu pieņemšana ir nodalīta no administratīvo lēmumu pieņemšanas. Augstskolu vadītājiem tiek izvirzītas profesionālas prasības pārvaldībā un prasīta individuāla atbildība par augstskolas darbības rezultātiem.
10. Augstāko izglītību regulē jauns Augstākās izglītības likums, kas ir vienots ar Zinātniskās darbības likumu novēršot pretrunas un radot vienotu vidi akadēmiskajai darbībai.